

Ikt. sz.: NOB/104-1/2013.

NOB-30/2013.
(NOB-101/2010-2014.)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Nemzeti összetartozás bizottsága**
2013. december 2-án, hétfőn 16 óra 30 perckor
az Országház Eszterházy János tanácstermében (földszint 1.)
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

Napirendi javaslat	3
Az ülés résztvevői	4
Elnöki köszöntő	5
Elnöki bevezető	5
A Nemzeti Emlékezet Bizottságáról szóló törvényjavaslat (T/13215. szám) (Általános vita)	5
Dr. Rétvári Bence szóbeli előterjesztése	5
Hozzászólások	6
Határozathozatal	7

Napirendi javaslat

1. A Nemzeti Emlékezet Bizottságáról szóló törvényjavaslat (T/13215. szám) (Általános vita)

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Hidvéghi Balázs** (Fidesz), a bizottság alelnöke
Dr. Kovács Ferenc (Fidesz), a bizottság alelnöke
Ékes Ilona (Fidesz)
Kőszegi Zoltán (Fidesz)
Gaal Gergely (KDNP)
Kalmár Ferenc András (KDNP)
Szávay István (Jobbik)

Helyettesítési megbízást adott

Potápi Árpád János (Fidesz) Hidvéghi Balázsnak (Fidesz)
Csóti György (Fidesz) dr. Kovács Ferencnek (Fidesz)
Dr. Hoppál Péter (Fidesz) Kalmár Ferenc Andrásnak (KDNP)
Varga László (Fidesz) Kőszegi Zoltánnak (Fidesz)

Meghívottak részéről

Hozzászóló

Dr. Rétvári Bence, a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium államtitkára

(Az ülés kezdetének időpontja: 16 óra 30 perc)

Elnöki köszöntő

Elnöki bevezető

HIDVÉGHI BALÁZS (Fidesz), a bizottság alelnöke, a továbbiakban ELNÖK: Jó napot kívánok. A határozatképességünk megvan, a helyettesítéseket szeretném bejelenteni, Potápi Árpád elnök urat helyettesítem én, Csóti György képviselő urat dr. Kovács Ferenc, Gaal Gergely megérkezett, Varga László képviselő urat pedig Kőszegi Zoltán helyettesíti. Köszönöm szépen.

A Nemzeti Emlékezet Bizottságáról szóló törvényjavaslat (T/13215. szám) (Általános vita)

Egy napirendi pontot kell elfogadnunk és erről szavaznunk, ez a Nemzeti Emlékezet Bizottságáról szóló törvényjavaslat, T/13215. számon. Általános vitára bocsáthatóságáról szól. Az előterjesztést minden képviselő megkapta. Az általános vitára a holnapi plenáris ülésen kerül sor, bizottsági előadó szükséges, de előtte a napirendről szavaznunk kell. Kérdezem a megjelenteket, hogy elfogadják-e ezt a javaslatot. (Szavazás.) Egyhangúlag elfogadtuk. Köszönöm szépen. És most megadom a szót Rétvári Bence államtitkár úrnak. Parancsoljon!

Dr. Rétvári Bence szóbeli előterjesztése

DR. RÉTVÁRI BENCE államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Talán már olvastak a Nemzeti Emlékezet Bizottságról, ha máshol nem, akkor az alaptörvény U) cikke kötelez bennünket arra, hogy felállítsuk ezt a testületet, amelynek a célja a kommunista múlt feltárása, egy részletesebb vizsgálat a kommunista rendszer működésével kapcsolatban. Kik a hatalombirtokosok, hogyan gyakorolták a hatalmat, mennyiben fonódott össze az állami hatalom és a párhatalom, és kik voltak, akik valóban irányították a rendszert.

Két részre lehet bontani a törvényjavaslatot, az egyik az alkotmányos kötelezettségnek tesz eleget és létrehozza a Nemzeti Emlékezet Bizottságát. Működés, tagok választása és a többi, a másik rész pedig egyfajta fokozott iratnyilvánosságot jelent mind a kutatók, mind az áldozatok, mind pedig a hozzátartozók részére, akik meg szeretnék ismerni a múltat, és éppen ezért a nyilvánosság számára is sokkal nagyobb lehetőséget jelent az egykori, akár állampárti, akár állambiztonsági iratok megismerése szempontjából. Ami a bizottságot illeti, ez egy teljesen független központi költségvetési szerv, lényegében, ha a közjogi helyzetét nézem, akkor a parlament alatt van, tehát a kormányzattól mindenképpen független. Három tagját, beleértve az elnököt is, fogja megválasztani a parlament. Egy viszonylag hosszabb eljárás keretében. Egy tagot az igazságügy-miniszter, egy tagot pedig a Magyar Tudományos Akadémia delegál. Itt ugye egy bizonyos határ, objektív összeférhetlenségi indok lett bevezetve a törvényjavaslatba, nevezetesen az lehet csak tagja a bizottságnak, aki 1972. február 14. után született. Ennek az az indoka, hogy 1990. február 14-én szervezték át a szolgálatokat, és szűnt meg az egykori III/III-as főcsoportfőnökség, és így meg akartuk óvni a bizottság tagjainak mindegyikét attól, hogy bárki is az egykori állambiztonsággal való összefonódással vádolja őket, és ezáltal hozza méltatlan helyzetbe az egész bizottságot, és ezért választottuk azt, hogy lényegében 44 évesnél fiatalabb, de legalább 28 éves társadalomtudományi végzettségű személyek lehetnek ennek a tagjai. Itt ugye ötéves szakmai gyakorlatot írunk elő, ezért van ez a minimális kor is lényegében.

Tehát, akik ezzel a témakörrel foglalkoztak, és nem töltötték be a 42. életévüket, ők lehetnek ennek a tagjai. Nagyon széles körű a bizottság lehetősége a működésre és a múlt feltárására. Egyrészt úgynevezett fehér könyveket hozhat létre, magyarul hatalombirtokosoknak a működését megyei szinten, ágazati szinten feltárhatja. Ezzel kapcsolatban nagyon fontos, hogy magát a nomenklatúrát is lényegében meghatározhatja, ő kell hogy kikutassa, hogy kik voltak a tulajdonképpeni hatalombirtokosok az előző rendszerben. Ezen túlmenően az iratnyilvánosság szempontjából a Nemzeti Emlékezet Bizottságának lehetősége van arra, hogy minősített iratok minősítésének feloldására a titokgazdák felé javaslatot tegyen. Ezáltal, bízunk benne, hogy motorja lesz az iratnyilvánosságnak, ezen túlmenően kötelessége is lényegében, hogy egyfajta iratelőkészítő funkciót töltsön be az ügyészség számára. Gyűjtse össze azokat az iratokat, amelyek további büntetőeljárásoknak az indítására teremtenek alapot. Hiszen az alaptörvény, illetőleg az emberiség elleni bűncselekmények elévülhetlenné tételéről vagy el nem évüléséről szóló, korábbi parlamenti döntések megnyitották a lehetőséget, hogy akár sortűz ügyben, akár a Biszku-ügyhöz hasonlóan más ügyekben a bíróság fellépjen, és a büntetőhatalmával éljen, az elévülési idők e tekintetben nyugvóak voltak addig, amíg nem lehetett érvényesíteni az állam büntetőhatalmát politikai okokból. Éppen ezért van lehetőség, hogy a NEB ebben is segítséget nyújtson. Úgyhogy mind a nyilvánosság, mind más téren úgy érzem, hogy aktív motorja lesz a Nemzeti Emlékezet Bizottsága a nyilvánosságnak, és a múlt feltárásának is.

Ezen túlmenően az iratnyilvánosság tekintetében a legfontosabb, nem is talán a kutatók számára bővebb lehetőség, nem is a hozzátartozóknak lehetőség, vagy az ügynökök önmaguktól is felfedhetik ezentúl, hogy ügynökök, ez egy abszurd helyzet volt, hogy eddig ezt nem teheték meg, hanem az, hogy ügynökkilét, az SZT-tisztikilét felfedésének urává magát az áldozatot tettük. Az áldozat dönthet arról ezentúl, hogy felfedi-e azoknak az embereknek a nevét, akik az ő életét megnyomorították, vagy sem, és odaadjuk egyfajta információs kárpótlásként minden egykori megfigyelt, megnyomorított ember számára a lehetőséget, hogyha kívánja, akkor mostantól a természetes személyazonosító adatait és a nevét nyilvánosságra hozhatja azoknak, akik őt megfigyelték, vagy megfigyelésre utasítottak másokat, vagy bármi más módon megnyomorították, és ez a titkosszolgálati aktákban eddig minősített titkosított adatként szerepelt. Tehát úgy gondolom, hogy ezzel valóban az áldozatok lehetnek az ügy urai és a nyilvánosság másik motorja a Nemzeti Emlékezet Bizottsága mellett.

Röviden ennyit szeretnék összefoglalóként mondani, de ha bárkinek bármilyen kérdése van, akkor természetesen szívesen válaszolok.

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr. Most megnyitom a kérdések és hozzászólások lehetőségét. Szávay István, parancsoljon!

Hozzászólások

SZÁVAY ISTVÁN (Jobbik): Köszönöm szépen. Üdvözlöm államtitkár urat. Inkább megjegyzésem van, mint kérdésem. Egyrészt azt üdvözljük, hogy valami történik, és ez a bizottság valamilyen munkát fog végezni, és talán kicsit tisztábban fogunk látni az állambiztonsági múltnak bizonyos részleteivel kapcsolatban. Azzal együtt is azért azt el kell mondani, hogy önök által vállalt határidőt léptek bőven túl, mondjuk nagyjából egy évet, ugye, a bizottságnak már tavaly ilyenkor kellett volna megalakulnia, de legalább valami elindult, ezt üdvözljük.

Az állambiztonsági iratoknak a nyilvánosságra hozását viszont keveselljük egyik részről, ennél sokkal nagyobb nyilvánosságot szeretnénk. Másrészről pedig azért arra szeretnénk felhívni tisztelt kormánypárti képviselőtársainknak a figyelmét, államtitkár úrét is, bár nyilván önök is tudják, hogy most már lassan két éve nem engedik lezárni azt a vitát, ami

még a Jobbik javaslata volt, a kommunista luxusnyugdíjakkal kapcsolatban, ez az a hosszú neve, amit folyamatosan Kövér elnök úr fel szokott szavazásra bocsátani, amit pedig néhány fideszes képviselőt leszámítva, becsületükre váljon, folyamatosan leszavaznak. Akkor is így van ez, hogyha történt valami kis maszatalás az ügyben és egy pár ezer forintos pótlékot nemrégiben megvontak az előző rendszernek bizonyos vezetőitől. De hát azért Biszku Béla és társai továbbra is a több százezer forintos nyugdíjukat élvezhetik. Többek között annak köszönhetően, mert ezzel a kérdéssel a kormánypárt továbbra sem hajlandó foglalkozni.

A másik: látva az elmúlt három év kinevezési gyakorlatát azzal kapcsolatban, hogyha a kormány a) létrehozott valamilyen bizottságot, intézetet, testületet, b) hogyha átvariálta egy már létező bizottság, testület, kuratórium hatáskörét. Le van az persze nagyon szépen írva hivatalos, hogy hogy fog kinézni, de hát azért az elmúlt három év kinevezési gyakorlatából kénytelenek vagyunk élni a gyanúperrel, hogy itt sem fog más történni, kizárólag önköz lojális és önk által jelölt jelölteket fognak ebbe a bizottságba megválasztani. Ez akkor is úgy van, még hogyha a törvényjavaslat ki is mondja, hogy a bizottsági tagok függetlenek lesznek. Sajnos nem sok kétségünk van azzal kapcsolatban, hogy a parlament által választott három bizottsági tag, mind a három a kormánypártok jelöltje lesz. Hiszen eleve a jelölőbizottság sem paritásos, tehát már a jelölőbizottságban is önk érvényesítik a kétharmados többségüket. Innentől kezdve nem sok kétségünk van afelől, hogy bárkit fog javasolni az ellenzék, akár a Jobbik, akár más párt, az nem lehet ennek a bizottságnak a tagja, amit szintén aggályosnak tartunk. Ezért az elmondottak miatt tartózkodunk egyelőre a javaslat támogatásától. Aztán majd meglátjuk, hogy mi lesz belőle hosszú távon. Köszönöm.

Határozathozatal

ELNÖK: Köszönöm szépen. Van-e más kérdés vagy hozzászólás. *(Nincs jelentkező.)* Ha nincsen, akkor megkérdezem a bizottságot, hogy általános vitára alkalmasnak találja-e az előterjesztést. *(Szavazás.)* 10 igen, ellene senki, 1 tartózkodás. A bizottság általános vitára való alkalmasnak találta a törvényjavaslatot.

A bizottságnak előadót kell állítani a holnapi plenáris vitára. Kérdezem, hogy van-e önként jelentkező. Úgy értesültem, hogy Kovács Ferenc alelnök úr vállalja ezt. Amennyiben nem ér rá, mert még nem tudjuk az időpontját a vitának, akkor Csóti György képviselő urat fogjuk megkérni, vagy megkérdezni, hogy tudja-e vállalni ezt. Ez a javaslatom.

SZÁVAY ISTVÁN (Jobbik): Bocsánat, erről azért talán mégis csak most kellene a bizottsági ülésen szavazni, úgy, hogy Csóti képviselő úr nincs itt, ne teremtsünk már ...

ELNÖK: Világos. Szavazzunk! Kovács Ferenc képviselő úr, aki itt van, más jelentkezőt nem láttam, csak mivel nem tudjuk az időpontot, és egyéb dolgok is bejöhettek, ezért mondtam, hogy amennyiben mégsem lesz neki jó, akkor egy új döntést kell hozni, erre javasoltam Csóti György képviselő urat, aki ugyan nincs itt, de információim szerint a holnapi napon elérhető. Akkor most szavazzunk Kovács Ferencről, aki bizonyosan ezt vállalja. Ki támogatja? *(Szavazás.)* Köszönöm szépen. Egyhangúlag támogattuk őt.

Hogyha nincs más hozzászólási szándék, akkor köszönöm szépen a jelenléteket államtitkár úrnak és a képviselőknek. Bezárom az ülést.

(Az ülés befejezésének időpontja: 16 óra 44 perc)

Hidvéghi Balázs
elnök

Jegyzőkönyvvezető: Lajtai Szilvia